

VLAST

Ročník 2

Ú N O R 1974

Číslo 2

TRAGICKÝ A VZNEŠENÝ ČIN.

Dne 19.1.1969 se upálil český student Jan PALACH, aby tímto činem protestoval proti okupaci a politickému vývoji v naší vlasti. Národ na tuto smrt spontánně reagoval a vytvořil nové morální ovzduší. Palachova smrt se tyčí stále zřetelněji jako etický mezník. Mnoho lidí vidí v Janu Palachovi vtělení Jana Husa. Jméno Palach jim symbolizuje meč-výzvu k odporu, k ochraně a obraně pravdy až za cenu života.

Památce Jana Palacha
(Hanka Makomanská)

Dozpívalš svou píseň labutí šlehajícími jazyky ohně,
Který spálil Tvé tělo, aby tím zpečetil
Protest národa.

Jako živá planoucí pochodeň vybuchls láskou
I smrtelnou nenávistí, až na konec,
Osamocen v davu, neporažen - skonals.

Ale oči celého světa se dívaly na Tvé staré město a na Tebe,
Protože jsi neměl slitování nad sebou, abys ukázal národu
muka,

Hrdino!

A v paměti: navždy lidská pochodeň rozpaků
Planoucí samota uprostřed bezmocných a plačících davů.
Ale Tys nechtěl vyvolat pláč:
Jen svědomí světa.

SCHUZKA "VLÁSTI" S DR. LUŽOU A REDAKTOREM
PEJSKAREM

V pátek 1. února dostali příslušníci "Vlasti" příležitost poznat historika Dr. Radomíra Lužu, žijícího ve Spojených státech a redaktora "Českého slova" Josefa Pejškara z Mnichova a sejít se s nimi na společné besedě.

O tuto schůzku byl velký zájem. Svědčí o tom skutečnost, že v naší klubovní místnosti nebylo volného místa, když jsme naše milé hosty vítali. Po krátkém úvodu našeho předsedy odzněly příspěvky obou jmenovaných. Redaktor Jožka Pejskar, který je t.č. generálním tajemníkem Československého poradního sboru v západní Evropě, informoval o úspěšných iniciativách, ale i těžkostech zahraničních Čechoslováků v západní Evropě a vyzdvihl potřebu stále lepší spolupráce a organizovanosti krajských a exilových spolků a nutnost jejich spolupráce.

Dr. Luža, člen Čs. národní rady v Americe informoval o významných intervencích Čechoameričanů u amerických reprezentantů a vládních činitelů (i u samotného prezidenta Nixona) ve věci Československa. Vyjádřil také záměr, využít svůj současný pobyt v Evropě k rozhovorům v Poradním sboru a k synchronizaci akcí Americké národní rady a Západoevropského poradního sboru.

K oběma příspěvkům se rozproudila živá rozprava, ve které oba hosté odpovídali na četné dotazy. Lze říci, že se organizátorům besedy podařila dobrá věc a že si každý z přítomných odnesl z této schůzky ne jeden užitečný poznatek.

Věříme, že se nám co nejdříve podaří uskutečnit podobnou besedu!

» KRONIKA «

Z dějin československé menšiny ve Vídni ~

Čtvrté pokračování

KRAJANSKÉ SPOLKY A ORGANIZACE VE VÍDNI

Již v minulém čísle jsme uvedli řadu spolků a organizací, které vznikly ještě v minulém století a které se uchovaly dodnes. Z důvodů úplnosti uvádíme ještě některé:

- Roku 1885 vznikla "Vlastenecká Omladina", původně jako čtenářsko-zábavní spolek (existuje dodnes jako spolek divadelní)
- Roku 1901 vznikl S.K.Slovan Vídeň (známý fotbalový klub, působící dodnes)
- Roku 1902 vznikl Klub čs. turistů (působí dodnes)
- Roku 1906 založena Česká strana katolicko-národní, která se později konstitovala do Katolicko-politické Jednoty se svými četnými organizacemi (Orel atd.)

Rozpad Rakousko - Uherska a vznik Československé republiky v r. 1918 postavil čs. menšinu a její spolky na zásadně změněnou spolkověprávní a kvalitativní základnu. Mírová smlouva ukládala rakouské republice ochranu a péči o čs. národnostní menšinu a spolky se již nesměly diskriminovat. Na druhé straně ale odešli ze spolků nejnepříznivější funkcionáři, kteří se vrátili do mladého čs. státu.

Pokud v poválečných letech vznikly ještě nějaké menšiny ve spolky, stalo se tak spíše z důvodu hospodářských a sociálních, pravděpodobně však ne z důvodů kulturněspolečenských:

- Roku 1918 vznikl Svaz čsl. řemeslníků a obchodníků (existuje dodnes)
- Roku 1918 Svaz čsl. mistrů truhlářských
- Roku 1919 Svaz čsl. mistrů obuvnických
- Roku 1920 Svaz čsl. mistrů a mistrových krá

Roku 1919 Svaz čsl. mistrů obuvnických

Roku 1920 Svaz čsl. mistrů a mistrových krejčovských,

dále Odbor čsl. obchodníků, Jednota čsl. řezníků a uzenářů, Odbor kožešníků, čalouníků a košíkářů.

V tomže roce vznikla rovněž organizace "České srdce vídeňské" čs. sociální péče v Rakousku - organizace, která se postupně stala vedle spolku "Komenský" nejvýznamnějším menšinovým spolkem a která si toto postavení udržela dodnes.

V roce 1918 vznikl také Čs. národní výbor ve Vídni, který se v roce 1926 změnil v Menšinovou radu české a slovenské větve v Rakousku. Tato střešová organizace existuje dodnes.

V období mezi oběma světovými válkami krajanských spolků a jejich členů spíše ubývá. Stále více národněvědomělých odchází do ČSR, ať už z důvodů vlasteneckých nebo existenčních. Vídeň, bývalé císařské hlavní město se stává pro zbytkové Rakousko, zmýtající se v permanentní hospodářské krizi, nabubřelou "vodnatou hlavou", plnou těžkých sociálních problémů. Samozřejmě že nejhůř je novým cizincům, t.j. bývalým občanům, kteří se rozhodli požádat o čs. státní příslušnost. Pro tyto krajany je odchod do Československa nejlepším řešením.

Svůj výpočet krajanských spolků bych chtěl ukončit zmínkou o čistě slovenských spolcích, ve kterých se ještě v roce 1923 sdružovalo asi 2000 Slováků. Byly to:

Beseda, Krivan, Slovenské srdce a Svata Rodina. Působily v nich tak významné osobnosti, jako byli dr. Pavel Blaho, ministr dr. Anton Štefanek, hudební skladatel M. Schneider - Trnavský, senator Kornel Stodola, senátor Gejza Řehák, ing. J. Dohnanyi, ing. J. Križko a ještě mnoho jiných.

Úryvek z knihy, mnoha důvěrně známé:

SLOVÁCKO SA NESÚDI

(Zdeněk Galuška)

Dyž jednu tatiček Pagáč prodali na tarmaku krávu, koupili Franckovi nové bilučké třaslavice, košulku pěkně vyšívanú a širáček s kosírkem. A že byl tak šikovno vymustrovaný, tož že ho stařenka se stařečkem vezmú na pút k Antonínkovi.

Francek byl mezi tú barevnú krású na blatnickém kopci celý vyjevený a dyž dostál od stařenky pět grejcarů, byl v sedmém nebi. Jazyk mu létal chuťů v pusénce a tož si napřed kúpil tureckého medu a pendrek. Za chvílku už do sebe sůkal střešně a zapil sodovkú. Hubu měl zalepenú aj za ušima a brůšek nadutý jak buben. Olizoval sa lak kočka, očiska mu jezdili po krámoch a v upotěnej dlani držál poslední grejcar. A za ten si kúpil bzenecký oharek jak cep.

Stařeček sa zastavili a pravili stařence: "Kačo, počť vaj! Dyž sa na teho našeho děhýla dívám, jak to všecko do seba láduje páté přes deváté, ani bych sa nedivil, dy by sa mu do tých nových gatěček neco stalo. To bych sa nasmíl..."

Nedošli ale ani ke studánce, dyž sa Francek zarazil, počapl v kolenách, potahl "svičku" a s očima smutnýma jak bernardýn povídá:

"Stařečku, už sa můžete začat smít..."

!! V měsíci březnu se pořádá ve Vídni výstava knih, ktere vycházejí v Československu. Přehlédně-li zájemce knihy, pro něj naprosto nezajímavé, jistě si vybere alespoň je která odpovídá jeho nátuře nebo zájmům. Třeba právě "Slovácko sa nesúdi", pro její jádrný humor prostého lidu S vácka. (Místo a termín nebyly do uzávěrky časopisu známy, obraťte se na p. Koutného, tel.: 56 57 001)

Úryvek z knihy, mnoha důvěrně známé:

SLOVÁCKO SA NESÚDI

(Zdeněk Galuska)

Dyž jednu tatiček Pagáč prodali na tarmaku krávu, kupili Franckovi nové bilučké třaslavice, košulku pěkně vyšívanú a širáček s kosírkem. A že byl tak šikovno vymustrovaný, tož že ho stařenka se stařečkem vezmú na púť k Antonínkovi.

Francek byl mezi tú barevnú krású na blatnickém kopci celý vyjevený a dyž dostál od stařenky pět grejcarů, byl v sedmém nebi. Jazyk mu létal chuť v pusence a tož si napřed kúpil tureckého medu a pendrek. Za chvílku už do sebe sůkal střešně a zapil sodovkú. Hubu měl zalepenú aj za ušima a břúsek nadutý jak buben. Olizoval sa lak kočka, očiska mu jezdili po krámoch a v upoténej dlani držál poslední grejcar. A za ten si kúpil bzenecký oharek jak cep.

Stařeček sa zastavili a pravili stařence: "Kačo, počúvaj! Dyž sa na toho našeho děhýla dívám, jak to všecko do seba láduje páté přes deváté, ani bych sa nedivil, dyby sa mu do tých nových gatěček neco stalo. To bych sa nasmíl..."

Nedošli ale ani ke studance, dyž sa Francek zarazil, počapl v kolenách, potahl "svičku" a s očima smutnýma jak bernardýn povídá:

"Stařečku, už sa můžete začat smít..."

!! V měsíci březnu se pořádá ve Vídni výstava knih, které vycházejí v Československu. Přehlédne-li zájemce knihy, pro něj naprosto nezajímavé, jistě si vybere alespoň jednu která odpovídá jeho nátuře nebo zájmům. Třeba právě "Slovácko sa nesúdi", pro její jadrný humor prostého lidu Slováků. (Místo a termín nebyly do uzávěrky časopisu známy, obraťte se na p. Koutného, tel.: 56 57 001)

Turistika a sport

V dnešní rubrice přinášíme poznámku k 70. narozeninám pana Malečka.

Sport ho doprovázel celým životem, udržuje při dobrém zdraví, svěžesti, skvělé kondici, dělá z něho věčného mladíka. Nechce se ani věřit zprávě, že má sedmdesátku na krku. Ano, v New Yorku se 18. června v plném zdraví dožívá sedmdesáti let náš nejpopulárnější sportovec třicátých let Josef Maleček. Ačkoli Pepa vynikal v celé řadě sportů, jeho jméno zůstane navždy úzce spjato s čs. ledním hokejem. Vždyť dlouhá léta byl nejen nejlepším čs. hokejistou, ale nejlepším i v Evropě. Co by kapitán čs. národního mužstva i klubového celku LTC Praha vedl své kamarády k seriálu velkých vítězství a dodnes figuruje jeho jméno mezi nejlepšími střelci ČSR.

V dubnu 1948 odešel Maleček z vlasti, aby krátce poté čtyři roky působil ve Švýcarsku nejen jako trenér, ale i jako hráč HC Davosu. Od roku 1955 byl sportovním redaktorem rozhlasové stanice Svobodná Evropa a po svém příchodu do New Yorku se stal i tenisovým instruktorem a hráčem golfu. V Americe ještě jednou oblékl hokejový dres. Bylo to právě před deseti léty, kdy na jeho počest byl v Torontě uspořádán první sjezd čs. sportovců v zahraničí a oslava jeho šedesátých narozenin. Maleček přijíždí každým rokem na sjezdy Svazu sportovců v zahraničí a dokonce na nich vyhrává tenisové soutěže. Letos na jubilejním X. sjezdu (od 1.-3. září) v Belcampu bude na jeho počest v hotelu "Baťa" slavnostní banket.

Gratulujeme Pepovi k 70. narozeninám a přejeme mu do dalšího života mnoho úspěchů, hlavně však zdraví.

. Buď zdrav, Pepo Malečku!

přečetli jsme pro vás

Dovolujeme si Vás upozornit na:

-interview redakce časopisu " Profil " s bývalým generálem Janem Š e j n o u ve Spojených státech. Obsah tohoto rozhovoru se bude v tomto časopisu zveřejňovat v seriálu, který začíná v čísle 5 na straně 39. Seriál je ilustrován autentickými fotografiemi a bude Vás jistě velmi zajímat.

-článek " Solženicyn a čeští spisovatelé " v Českém slově č. 2, strana 5 ze dne 2. 2. 1974 a článek " Solženicyn a čsl. agitátoři " v Amerických listech č. 5, strana 5 ze dne 4. 2. 1974.

- časopis Svědectví, sešit 46, str. 252, čl. "Čtvrtstoletí jedné neblahé události"- historie zániku čs. soc. demokracie. Časopis si můžete vypůjčit na pravidelných schůzkách.

- knihu Milo Komínka "I pod oblohou je peklo". Autor líčí zážitky v čs. vězniznicích z doby padesátých let a z doby o něco pozdější. Knihu si můžete koupit na pravidelných poradách. Cena 8S 120,-

ČESKÉ KNIHY

- informační služba.

V těchto dnech jsme obdrželi objednané výtisky knihy HUMOR NA NĚ ! Několik výtisků je ještě volných a zájemci se mohou přihlásit osobně nebo písemně na sekretariátu nebo na společných schůzkách. Cena je : pro odběratele IZ öS 87,-
pro ostatní 95,-

Můžeme Vám zajistit, nebo také zaslat na dobírku následující knihy:

Friedrich	- Cvokárna	öS 120,-	odběr. IZ 110,-
Třebízský	- Povídky karlšt. havrana	117,-	110,-
Zoščenko	- Svérázná společnost	112,-	105,-
Diviš	- Theorie spolehlivosti	90,-	85,-
Škutina	- Presidentův vězeň	90,-	85,-
Čapek	- Povídky zprvní a druhé kapsy	145,-	135,-
Moris	- Humor na ně	95,-	87,-
Kovtun	- Pražská ekloga	141,-	130,-
Racek	- Zelená pastelka	116,-	110,-
Schneider	- Předsunuté hodi- ny mythologie	145,-	135,-
Fischel	- Hovory s Janem Masarykem	130,-	120,-
Kratochvíl	- Žaluji I.	147,-	135,-

Objednávky pošlete na korespondenčním lístku na:

VLAST Postfach 39, 1061 Wien

a uveďte, zda máme knihy poslat nevyplaceně na dobírku, nebo zda si je vyzvednete na našich pravidelných schůzkách.

--Máme k dispozici autonálepky s československou vlajkou, cena öS 15,-

skautský koutek

Aquila

Nováčkovská zkouška (5)

Pro nováčkovskou zkoušku se musí i malé skautky - Světlušky naučit nazpaměť svůj slib, kterým se budou v dalším životě řídit, v oddíle i v civilu. Tento zní:

Slibuji, že se vynasnařím,

1. abych byla vždy dobrou dcerkou své vlasti,
2. abych byla poslušnou a pamětlivou zákona světlušek.

Denní příkaz skautů, skautek a vlčat:

VKONAT DENNĚ ALESPŇ JEDEN DOBRÝ SKUTEK

Denní příkaz světlušek:

BUĎ LEPŠÍ DNES NEŽ VČERA

Zmínil jsem se o denním příkazu, vykonat denně alespň jeden dobrý skutek. Co to znamená?

Hoch nebo dívka musí, jakmile se stanou členy světové skautské rodiny, plnit ve svém životě zásadu denního dobrého skutku. Znamená to, že každý den vykonají něco dobrého pro své bližní. Kontrolou je jim vlastní skautské čest a svědomí.

Skauti v Americe mají pro tuto zásadu a její kontrolu zvláštní peníz, který nosí v pravé

kapse, a když vykonají dobrý skutek, předají si peníz do levé kapsy. Když si sáhnou do pravé kapsy a najdou tam peníz, vědí, že svůj denní příkaz ještě nesplnili.

Abý mohl vykonat alespoň jednou denně dobrý skutek, chodí skaut celý den a celý svůj život s otevřenými očima. Sleduje život kolem sebe a kdykoli je třeba jeho pomoci, je hned na místě a pomůže.

Pomáhá podle svých sil, při domácích pracích, bez řeči, aniž by k tomu byl vybídnut, neboť jen tak je to dobrý skutek. V opačném případě je to jenom vykonání příkazu.

Skaut pomáhá na ulici starším lidem, například při přecházení ulice, nesení těžkého nákupu, pohlíká mamince děcko, aby si mohla nakoupit, uvolní starším lidem v autobusu, nebo v elektrické dráze místo.

Když je starší, pomáhá skaut svým spoluobčanům při překonávání životních obtíží a problémů. Za tyto služby nečeká na odměnu, jeho odměnou je mu pocit jeho vykonaného dobrého skutku.

Dovedeš si představit, jak dobře by nám bylo na světě, kdybychom my všichni, kteří na něm žijeme, vykonali jeden dobrý skutek?

Dalším bodem nováčkovské zkoušky je přečtení knihy se skautským, přírodovědeckým, historickým, nebo cestopisným obsahem. Nováček musí knížku nejen přečíst, ale musí umět její obsah souvisle vyprávět.

Dalším bodem nováčkovských znalostí je znalost státní hymny. Musí znát nazpaměť zazpívat první sloku, znát její autory, dále musí umět popsat, jak vypadá čs. státní znak, nakreslit státní vlajku, trikoloru a pravidla pro vyvěšování vlajek a praporů.

O těchto bodech nováčkovské zkoušky si povíme zase až příště.

ORGANIZAČNÍ ZPRÁVY

Program KLUBU - březen 1974:

6.3. Klubovní schůzka	19,30	Zlatá Praha
13.3. Redakční rada	19,30	Zlatá Praha
20.3. Výbor	20,00	Sekretariát in Webgasse
29.3. pátek - Výroční schůze		
		(místo a čas budou oznámeny pozvánkou)

Na klubovních schůzkách, které se konají v restauraci Zlatá Praha, si máte možnost přečíst čs. exilový časopis Národní Politika, České slovo, Americké listy, Zpravodaj, Svědectví a Listy. Dále si můžete zapůjčit, nebo zakoupit knihy čs. exilových nakladatelství.

Připravujeme otevření knihovny v místnostech HE Clubu 1200Wien, Ospelgasse 32.

Březnové výlety: 3.3. Obora Leinz, sraz 9,30 Hütteldorf, konečná stanice Stadtbahn
17.3. Vöslauer Hütte, sraz nádr. Meidling, odj. vlaku 8,35, nebo u nádr. Vöslau 9.15.

Přihláška k odběru časopisu VLAST
Členský příspěvek öS 50,-

Jméno: _____

Místo: _____

Datum: _____

Podpis: _____

Mesíčně vydává:
kulturní organizace

VLAST

Rídí redakční rada

Adresa:

VLAST, Postfach 39

A-1061 Wien